بلوچستان واٹر سیکیورٹی اینڈ پروڈکٹیوٹی امپرووومنٹ پروجیکٹ (BWSPIP)

جلال خان ذیلی منصوبہ — ماحولیاتی اور سماجی انتظام کا منصوبہ (ESMP)

Non-Technical Executive Summary for Affected Communities

بلوچی زبان ٹی خلاصہ (Balochi Translation)

1. پروجیکٹ ءِ پس منظر (Project Background)

بلوچستان واٹر سیکیورٹی اینڈ پروڈکٹیوٹی امپرووومنٹ پروجیکٹ (BWSPIP) دگنیا ہال (عالمی بینک) ءِ مالی کمک چہ بندات بیتگیں یک بلاہیں گامگیجے، کہ آئی ءِ مقصد بلوچستان ءَ آپ ءِلچک ءُ مڈّی ءَ گہتر کنگ انت۔ کچھی ءِ میدان ءَ سال ءَ ایوکا 80 چہ 100 ملی میٹر باران بیت۔ 2022 ءِ ہور ءُ ہاراں دیہات، ڈگار ءُ آپی نظام باز تاوان داتگ انت۔ اے پروجیکٹ جلال خان ءِ ہند ءَ ناری کؤر ءِ سرا یک ڈیم/ویئر (Weir) جوڑ کنگ انت تانکہ 305 کہولانی 2,745 مردماں چہ ہار ءُ سیلاب ءَ رکّینت بہ کنت ءُ سیلابی آبپاشی ءَ گہتر بہ کنت۔

2. ماحولیاتی ءُ سماجی مینیجمنٹ پلان (ESMP) ءِ مقصد

اے پلان ءِ مراد چہ کارانی بندات کنگ ءَ پیش ہما ماحولیاتی ءُ سماجی خطراتاں گیشّینگ انت کہ کارانی وھد ءَ پیش کایاں۔ اے پلان ورلڈ بینک ءِ کانود ءُ بلوچستان انوائرمنٹل پروٹیکشن ایکٹ 2012 ءِ رد ءَ جوڑ کنگ بیتگ تانکہ چرک ءُ لود، شور، ءُ ڈگار ءِ تاوان ءَ کم کنگ بہ بیت۔

3. قانونی فریم ورک ءُ بنیادی حالات

کارانی وھد ءَ صوبائی ءُ قومی کانودانی پاسداری لازم انت۔ جلال خان ءِ ہند ءَ گرمی باز انت (48 چہ 52 ڈگری)۔ لیبارٹری مانیٹرنگ (جنوری 2026) ءِ رد ءَ ہوا ءُ شور ہما حدانی توک ءَ انت بلے آپ ءِ توک ءَ جراثیم ءُ دھات گیش انت، تو ٹھیکیدار ءَ لازم انت کہ آپ ءِ حفاظت ءَ بہ کنت۔ مردماں تعلیم، صحت ءُ ساپیں آپ ءِ ہم گرانی انت۔

4. تاوان ءُ مٹّی ءِ کم کنگ ءِ گامگیج (Impacts & Mitigation)

تاوان ءِ زمرہ	بنیادی حفاظتی گامگیج (خلاصہ)
ہوا ءُ لود (Dust/Air)	مشینانی ٹائم سرا چیک کنگ، آپ ءِ شنگ کنگ، ءُ رہائشی ہنداں چہ دور جنریٹر جنگ۔
آواز ءُ شور (Noise)	روچ ءِ وھد ءَ کار کنگ، آواز کم کنوکیں مشین کارمرز کنگ۔

تاوان ءِ زمرہ	بنیادی حفاظتی گامگیج (خلاصہ)
مزدورانی صحت ءُ سلامتی (OHS)	ورکرز ءَ حفاظتی سامان (PPE) دیگ، اولی طبی کمک (First Aid) ءُ ہیٹ اسٹریس انتظام۔
کمیونٹی ءِ حفاظت	ٹریفک مینیجمنٹ، اسپیڈ لمٹ، ءُ شکایات ءِ ازالے ءِ نظام (GRM)۔

5. شکایات ءِ ازالہ ءُ بجٹ (GRM & Budget)

برادری ءُ ورکرز ءِ شکایات لوٹگ ءُ آوانی حل کنگ ءِ واستہ یک کمیٹی (GRC) جوڑ کنگ بیتگ۔ واٹس ایپ، فون نمبر ءُ شکایت بکس ایر کنگ بنت۔ زالبولانی واستہ زالبول عملہ گیش کنگ بیتگ۔ جی آر ایم ءِ واستہ 2,000,000 کلدار (روپیہ) ءُ سرجمیں ماحولیاتی پروگرام ءِ واستہ 11,012,500 کلدار (تقریباً 39,470 USD) بجٹ چارگ بیتگ انت۔ اے اسکیم چہ ہار مہر کنگ ءُ ڈگارانی آپ دیگ ءَ باز مہمیں کردارے پیلو کنت۔

براہوئی زبان ٹی خلاصہ (Brahui Translation)

1. پروجیکٹ نا پس منظر (Project Background)

بلوچستان واٹر سیکیورٹی اینڈ پروڈکٹیوٹی امپروومنٹ پروجیکٹ (BWSPIP) دُنیا نا بینک (ورلڈ بینک) نا مالی کمک اٹ اسہ بھلو گامگیج اسے، ہرا نا مسخت بلوچستان اٹ دیر نا اڑاند آتے مٹ کننگ ءُ موسمیاتی سختی تیان رکّینگ دئیفنگ نا اے۔ کچھی نا میدان اٹ سال اٹ ایلوکا 80 آن 100 ملی میٹر پِیر مریک۔ 2022 نا طوفانی پِیر ءُ ہار تیٹ خلق، ڈغار ءُ دیر نا نظام بھز زیان مس۔ دا ڈیش جلال خان نا ہند اٹ ناری کؤر آ اسہ ڈیم/ویئر (Weir) اس جوڑ کننگ اے۔ داڑان 305 خاہوت نا 2,745 بندغ ہار تیان رکھ مریرہ ءُ سیلابی ڈغار آتے دیر رسینگک۔

2. ماحولیاتی ءُ سماجی مینیجمنٹ پلان (ESMP) نا مسخت

دا پلان نا مسخت دا اٹی کہ کاریم نا بناء کننگ آن مست غٹ ماحولیاتی ءُ سماجی خطرہ غاتے چاریل کننگے۔ دا ورلڈ بینک نا کانود ءُ بلوچستان انوائرمنٹل پروٹیکشن ایکٹ 2012 نا رد اٹ جوڑ مسنے تنکہ لود، شور ءُ ڈغار نا زیان ءِ کم کننگ مرے۔

3. قانونی فریم ورک ءُ بنیادی حالیت

کاریم نا وخت آ صوبائی ءُ قومی کانود نا پاسداری المی اے۔ جلال خان اٹ بشام اٹ بھز گرمی مریک (48 آن 52 ڈگری)۔ لیبارٹری رپورٹ (جنوری 2026) نا رد اٹ ہپو ءُ شور نا حالیت کچ اٹ اے۔ ولے دیر اٹ جراثیم ءُ دھات گیش ارپر، ہرا نا کنٹریکٹر غا المی اے۔ خلق نا بندغ آتے تعلیم، صحت ءُ صاف دِیر نا کمّی ارے۔

4. زیان ءُ تدارک نا گامگیج (Impacts & Mitigation)

زیان نا زمرہ	بنیادی رکھ نا گامگیج (خلاصہ)
ہپو ءُ لود (Dust/Air)	مشین تے وخت آ چیک کننگ، دِیر شنگ کننگ، ءُ باسٹول تیان دور جنریٹر خلنگ۔
بوم ءُ شور (Noise)	دے نا وخت آ کاریم کننگ، کم بوم کروک آ مشین کارمرز کننگ۔
مزدور تا صحت ءُ سلامتی (OHS)	کاریم کروک آتے رکھ نا سامان (PPE) تننگ، اولی طبی کمک ءُ ہیٹ اسٹریس انتظام۔
خلق نا رکھ (Community Safety)	ٹریفک مینیجمنٹ، اسپیڈ لمٹ، ءُ شکایت تا ایسری نا نظام (GRM)۔

5. شکایت تا ایسری ءُ بجٹ (GRM & Budget)

خلق ءُ کاریم کروک تا شکایت تے بننگ ءُ اوفتے ایسر کننگ کن اسہ کمیٹی (GRC) اس جوڑ مسنے۔ واٹس ایپ، فون نمبر ءُ شکایت نا بکس خلنگ مریرہ۔ تمن نا بزغر ءُ ضعیف برادری نا دلسوزی کن خاتون عملہ ہم متعین اے۔ جی آر ایم کن 2,000,000 کلدار ءُ مچّی ماحولیاتی پلان کن 11,012,500 کلدار (کم و بیش 39,470 USD) بجٹ تخنگانے۔ دا اسکیم خلق ءِ ہار تیان رکھنگ ءُ مٹ نا پیداواری گیشی کن بھز الی اے۔